

Provincie Utrecht

Toekomst Begroting

2022-2035

3.36

0.82

2.70

3.01

1.51

Utrecht, 3 november 2021

Inhoudsopgave

Pagina

Voorwoord	2
1 Bestuurlijk begroten op hoofdlijn, en vooral op lange termijn!	4
1.1 Groeispromgbrief	4
1.2 Financiële Langetermijnstrategie	5
2 Programmabegroting 2022-2025	8
2.1 Financiële hoofdlijn	8
2.2 Programma's begroting 2022	9
2.2.1 Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling	9
2.2.2 Programma 2 Landelijk gebied	11
2.2.3 Programma 3 Bodem, water, milieu	14
2.2.4 Programma 4 Energietransitie	15
2.2.5 Programma 5 Bereikbaarheid I Algemeen	17
2.2.6 Programma 6 Bereikbaarheid II OV	19
2.2.7 Programma 7 Cultuur en erfgoed	20
2.2.8 Programma 8 Economie	22
2.2.9 Programma 9 Bestuur	24
2.2.10 Overzicht overhead	25
2.2.11 Algemene middelen	26
3 Uitwerking van de strategie en lange termijn	28
3.1 Beleidsinhoudelijke uitgangspunten	28
3.2 Uitgangspunten lange-termijnbegroting 2022-2035	31
3.3 Financiële vertaling lange termijn ontwikkeling baten en lasten	32
3.4 Financiële vertaling lange termijn ontwikkeling investeringen	33
3.5 Financiële vertaling lange termijn ontwikkeling revolverende fondsen	34
Bijlage: Totaaloverzicht wijzigingen begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2035	35
Bijlage: Nieuwbegrotingsbedragen 2022	36
Nawoord	37

Voorwoord

Maak nú plannen voor de toekomst

De Provincie Utrecht heeft vier belangrijke opgaven voor de huidige en toekomstige inwoners. We moeten **heel veel huizen bouwen**, want door de strategische ligging en economische kracht van onze regio is de provincie heel erg aantrekkelijk om te wonen, niet alleen voor onze eigen jongeren. Daarom moeten gemeenten de ruimte krijgen om naar behoefte te bouwen. De provincie moet dan wel meer **wegen aanleggen** om die huizen te kunnen bereiken. Auto, OV en fiets moeten elkaar aanvullen en onze inwoners snel en comfortabel naar werk en sociale activiteiten brengen. De provincie moet ook **ruimte geven aan bedrijven** zodat ze kunnen groeien en we ook in de toekomst voldoende banen hebben in onze topregio voor praktisch en theoretisch geschoolden. De belangrijke maatschappelijke opgave voor alle bestuurslagen is om voldoende schone energie op te wekken en zo een **significante bijdrage te leveren aan de energietransitie**.

Deze vier prioriteiten staan onvoldoende in de begroting die het college van gedeputeerde staten voor 2022-2025 presenteert. Het investeert véél te weinig in mobiliteit en maakt ook te veel te weinig plannen voor de toekomst. De maakindustrie krijgt te weinig ruimte. Het is maar de vraag wat er voor 2030 terecht komt van de plannen voor de Regionale Energie Strategieën en er is geen heldere visie op de energietransitie ná 2030. En huizen bouwen? Het college staart zich blind op verdichting van steden, terwijl ook grootschalige nieuwe woningbouwlocaties nodig zijn, want iedereen kent wel iemand die een betaalbare woning zoekt in onze regio, maar er geen kan vinden. Het is dus nodig om op deze grote en kleinere thema's andere keuzes te maken. In deze toekomstbegroting doen we daartoe een aanzet.

André van Schie

Odile de Man

Vincent Janssen

Baerte de Brey

Juliette van Gilse

Arthur Kocken

Dop van Ulzen

Bob de Jager

Gea de Groot

**Bestuurlijk begroten op
hoofdlijn, en vooral op
lange termijn!**

1 Bestuurlijk begroten op hoofdlijn, en vooral op lange termijn!

Deze toekomstbegroting is een aanvulling op die van het college van GS, bedoeld om de begroting beter en meer toekomstgericht te maken. De toekomstbegroting gaat verder waar de begroting van het college ophoudt. De begroting bevat onze visie en ideeën voor de toekomst, we zijn zeer benieuwd naar de ideeën van andere partijen in de Staten. We gaan dan ook graag het gesprek aan om te kijken waar raakvlakken zitten en zoeken naar mogelijkheden om gezamenlijk voorstellen te doen die leiden tot een betere en robuustere begroting.

Op verzoek van de Staten (amendement CDA, D66 en VVD bij programmabegroting 2021) ligt er een eerste verkenning voor de toekomst: de groeibrief. Deze is nog niet volledig concreet uitgewerkt en bevat nog te weinig echte keuzes. De huidige begroting heeft een horizon van 2025, terwijl veel ontwikkelingen zich op de langere termijn voltrekken. Voor de grote ontwikkelingen op lange termijn is veel minder oog. Met onze voorstellen willen we juist aan die lange termijn invulling geven.

1.1 Groeisporgbrief

Het college van Gedeputeerde Staten heeft in juni 2021 een groeisporgbrief geschreven. Een eerste poging om de opgaven die tot 2040 op de provincie liggen te wachten te inventariseren. De groeisporgbrief van het college is door de Staten positief ontvangen in de zin dat het een eerste aanzet was. Wel bevat deze eerste aanzet een flink aantal slagen in de lucht en is het realiteitsgehalte op sommige onderdelen (te) laag. Het college rekent zich rijk met cofinancieringsbijdragen vanuit andere overheden en een reuzensprong in de algemene provinciale middelen. Er is ook ruimte voor groei, bijvoorbeeld door het toevoegen van een groeicomponent aan het provinciefonds en het invoeren van een inwonersheffing, een voorstel staat in de volgende paragraaf. Maar we moeten wel realistisch zijn in de omvang ervan. Tot slot is de provinciale organisatie ook geen machine die naar believen aan, uit, harder of zachter gezet kan worden.

De sturing op middelen is tot heden vooral gericht op de korte termijn. De provincie als middenbestuur heeft echter te maken met processen die vaak 10 of 20 jaar duren. Er is dus een discrepantie tussen de bestuurlijke werkelijkheid en de papieren, financiële werkelijkheid in de begroting. De provincie Utrecht gaat vanaf 2023 werken met een 10-jarenbegroting om dit probleem op te heffen. Een eerste uitwerking van deze 10-jarenbegroting is opgenomen in het hoofdstuk 3 van onze begroting.

Wij hebben een eerste opzet voor de langetermijnbegroting 2022-2035 gemaakt die bij de Kadernota 2023 als basis kan dienen voor een nader gedetailleerde uitwerking, mogelijk ook met scenario's en bandbreedtes daarin. Per programmaonderdeel van de begroting 2022 is er in hoofdstuk 2 een uitwerking opgenomen, waarna in hoofdstuk 3 de betekenis hiervan voor de langetermijnbegroting is opgenomen.

De langetermijnbegroting is gebaseerd op een financiële strategie die in paragraaf 1.2 is uitgewerkt.

1.2 Financiële langetermijnstrategie 2022-2035

Om over tien tot vijftien jaar resultaten te kunnen boeken, moeten we vandaag beginnen. Daarmee zijn ook grotere aanpassingen mogelijk en voorkomen we bijsturen binnen smalle marges. Die lange termijn moet leidend zijn in **de keuzes die vandaag gemaakt worden**. Het is wellicht niet gebruikelijk dat gemeenten en provincies begrotingen voor tien jaar maken, maar het komt vaker voor¹.

Wij hanteren een langetermijnstrategie die gebaseerd is op een aantal elementen. Het huidige college zet erg in op de korte termijn. In krap vier jaar wordt door dit college de helft van het vermogen van de provincie uitgegeven. En de rest van de rekening wordt bij de automobilist neergelegd. Wij maken andere keuzes. Wij gebruiken vijf financiële hefboomen die moeten leiden tot een sterkere, leefbaardere provincie:

► **Eerste hefboom:** geld voor kernzaken

Scherper en realistischer begroten en focussen op kerntaken in plaats van versnippering. Wij focussen op drie hoofdtaken: mobiliteit, energie en economie. Wonen is een vierde hoofdtaak, maar vraagt van de provincie vooral faciliterend beleid (wegen, bereikbaarheid) regionale regie en regelgeving. In de richting van 2030 zullen met name de drie hoofdtaken een veel groter deel van onze begroting gaan uitmaken. Op andere onderdelen zal de begroting verhoudingsgewijs krimpen.

► **Tweede hefboom:** investering terugverdienen

Revolverend inzetten van reserves. In de huidige begroting jaagt het college de reserves er met een moordend tempo doorheen. Net als het college willen we kijken hoe we 'liggende' provinciale middelen aan het werk kunnen krijgen voor onze samenleving. Wij willen tegelijkertijd ook nog ruimte houden voor de generaties na ons. Niet alles er nu in één keer doorheen jagen, maar zorgen dat reserves revolverend worden ingezet. Wij komen met innovatiefondsen voor het verminderen van emissies bij energie- en voedselproducties. Door, net als andere provincies, uit te gaan van een minimaal gemiddeld rendement van 2% behouden we ook voor de toekomst financiële ruimte.

► **Derde hefboom:** constante stroom

Een stabiel, hoog niveau aan investeringen. Momenteel wisselt het investeringsniveau van jaar tot jaar heel sterk. Tegelijkertijd zien we dat het aantal grote nieuwe plannen aan het opdrogen is. Een robuuste ontwikkeling voor de toekomst vraagt dat de provincie blijft investeren. Uiteindelijk groeien we toe naar een exploitatiebegroting waarin jaarlijks ongeveer even veel wordt geïnvesteerd als wordt afgeschreven. Hierdoor ontstaat een stabiel niveau waarmee de er een constante stroom aan nieuwe projecten en prioriteiten mogelijk is. Passend bij de opgave op dat moment. De organisatie en besluitvorming kan hier volledig op afgestemd worden. Hiermee verwachten we ook investeringen sneller te kunnen realiseren.

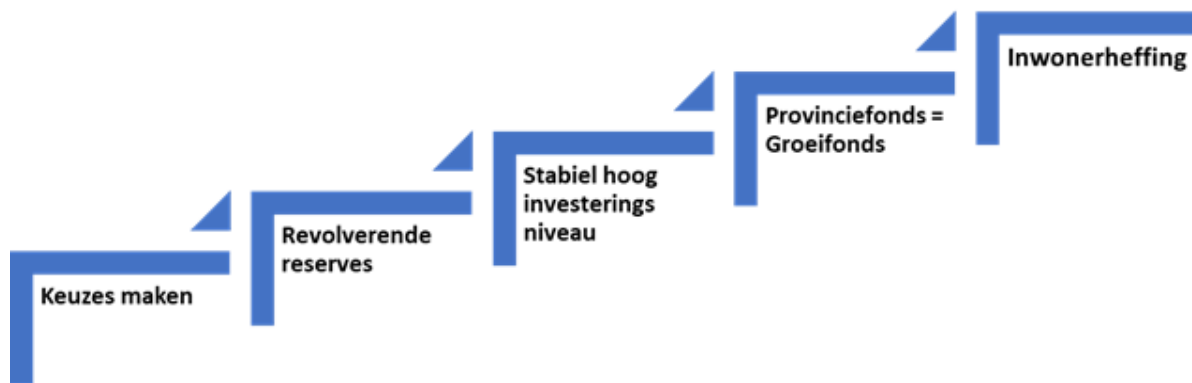
► **Vierde hefboom:** groeifonds

De herverdeling van het provinciefonds gebruiken we om er een groeifonds van te maken. Het nieuwe fonds wordt als het aan ons ligt veel meer gebaseerd op de maatschappelijke opgaven die provincies hebben. Hierbij moeten de 'groeiprovincies' extra middelen krijgen. Deze kunnen door het Rijk gefinancierd worden uit extra opbrengsten die de groei oplevert. Aan het provinciefonds worden tijdelijke accressen toegevoegd en aan de verdeelmaatstaven worden ook dynamische maatstaven toegevoegd (groei van het aantal inwoners bijvoorbeeld).

¹ De gemeente Auckland in Nieuw-Zeeland bijvoorbeeld. Of dichterbij huis de gemeente Capelle aan den IJssel, voor een periode van 8 jaar.

► **Vijfde hefboom: eerlijke verdeling**

Vergroting van het belastinggebied door invoering van een inwonerheffing in plaats van Opcenten op de motorrijtuigen. De discussie hierover is net gestart (zie SB [2021BEM149](#)). Wij vinden dat Utrecht stelling moet nemen in de discussie. Een inwonerheffing is rechtvaardiger dan motorrijtuigenbelasting (MRB), omdat iedere inwoner dan meebetaalt aan de provinciale voorzieningen en niet alleen een steeds kleinere groep autobezitters met een brandstofauto. Mocht een volgend kabinet niet beslissen tot een inwonerheffing voor provincies of een andere verruiming van het belastinggebied, dan moet het provinciefonds meegroeien. Blijven we binnen de huidige systematiek, dan is een verdere verhoging van de MRB bespreekbaar als terugvalscenario onder de strikte voorwaarde dat de meeropbrengsten ook aanwijsbaar ten goede komen aan nieuwe investeringen in infrastructuur voor auto's.

Programmabegroting 2022-2025

2 Programmabegroting 2022-2025

2.1 Financiële hoofdlijn

In deze toekomstbegroting zijn diverse inhoudelijke voorstellen opgenomen die moeten leiden tot een meer robuuste begroting en tot een provincie die klaar is voor de opgaven van de toekomst. De optelsom van alle voorstellen leidt tot een begroting die:

- ▶ In alle jaren structureel en reëel in evenwicht is, in tegenstelling tot de begroting van het college die in 2022 structureel niet in evenwicht is. Bovendien zijn in de toekomst schijn-incidentele posten structureel gemaakt waarmee de basis meer solide is.
- ▶ Een fors minder tekort kent, in totaal € 4,0 miljoen wordt onttrokken aan de saldireserve. Het college onttrekt ruim € 13 miljoen aan de saldireserve. Het tekort zit in 2024 en 2025. In de komende twee jaar moet het doel zijn ook het resterende tekort weg te werken.
- ▶ Reserves meer in stand laat. In deze begroting wordt € 13 miljoen minder onttrokken. Samen met het verbeterde resultaat leidt dit ertoe dat de reservepositie minder dramatisch verslechtert dan bij het college. In 2024 en 2025 moeten verdere maatregelen genomen worden, maar dit is alvast een eerste stap.
- ▶ Op termijn forse ruimte creëert: € 1,2 miljard voor investeringen in infrastructuur, € 100 miljoen voor een daadkrachtigere aanpak van de energietransitie, € 15 miljoen voor bodem, water en milieu en extra middelen voor versterking van de arbeidsmarkt en de economie.
- ▶ Geen verhoging van de opcenten boven op de inflatieverhoging.

In onderstaande tabel zijn de wijzigingen van onze toekomstbegroting t.o.v. de collegebegroting op hoofdlijn samengevat. In de uitwerking van de programma's in dit hoofdstuk zijn de wijzigingen per regel opgenomen.

bedragen x € 1.000,-	Incidenteel				Structureel			
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Saldo begroting	-3762	-2767	-8692	-8851	-724	229	4869	6094
Voorstellen Toekomstbegroting								
1. Ruimtelijke ontwikkeling	460	760	0	0	505	505	505	505
2. Landelijk gebied	3933	2280	100	0	-2050	261	-1574	-1208
3. Bodem, water, milieu	395	345	245	245	245	245	245	245
4. Energietransitie	0	0	0	0	0	1303	292	-4061
5. Bereikbaarheid I- algemeen	0	0	0	0	0	-1550	-2350	-3150
7. Cultuur en erfgoed	1000	1000	1000	1000	850	850	850	850
8. Economie	0	0	0	0	0	-500	-500	-500
9. Bestuur	500	500	0	0	750	750	750	750
Overzicht overhead	0	0	0	0	1600	1600	1600	1600
Algemene middelen	0	0	0	0	-1100	-1100	-1100	-1100
Saldo begroting	2526	2118	-7347	-7606	76	2593	3587	25

Een "+" is een positief bedrag = voordelig saldo; besparingen leiden tot een hoger saldo en zijn "+"-bedragen

Een "-" is een negatief bedrag = nadelig saldo; extra uitgaven/intensiveringen leiden tot een lager saldo en zijn "-"-bedragen

2.2 Programma's begroting 2022

2.2.1 Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling

Wie kent er niet iemand die een woning zoekt? Het bouwen van nieuwe woningen heeft daarom onze volle aandacht. Er zijn mooie afspraken en programma's² die bijdragen aan bouwen met oog voor de Utrechtse kwaliteiten. Dit zijn zaken die wij graag vasthouden en versterken.

Maar op de lange termijn spelen grote uitdagingen ten aanzien van wonen en werken waarbij wij van mening zijn dat het huidige beleid geen langdurig antwoord op heeft zoals:

- ▶ Binnenstedelijke bouwlocaties raken de komende jaren volgebouwd;
- ▶ De wegen (zowel voor auto, fiets als OV) raken voller, Zonder nieuwe provinciale wegen of oplossing van bestaande verkeersknelpunten, maar met wel meer auto's zijn nieuwewoningen in buitenstedelijk gebied onmogelijk, want zonder nieuwe weg of voldoende verkeersdoorstroming is een nieuw huis onbereikbaar;
- ▶ De openbare ruimte (de huiskamer van de stad) heeft steeds meer functies te faciliteren;
- ▶ Huidige bewoners van steden en dorpen beginnen zich te verzetten tegen deze afname van woongenot in hun directe omgeving;
- ▶ De (wettelijke)eisen en aanvullende wensen die aan bouwen van woningen worden opgelegd groeien ieder jaar. Er hangen meer regels aan een huis dan aan een windmolen. Dit drukt de haalbaarheid en betaalbaarheid van bouwen van woningen en leidt tot vertraging in het bouwproces door continue afstemming over die eisen en wensen;
- ▶ Bedrijven maken plaats voor woningen, maar waar kunnen deze bedrijven heen? Er zijn te weinig nieuwe bouw mogelijkheden in de provincie.

Om bovenstaande redenen willen wij:

Vasthouden aan kwalitatief binnenstedelijk bouwen (gestapeld) met voldoende bereikbaarheid. Dit heeft een positief effect op de binnenstedelijke woon- en leefklimaat ten aanzien van de openbare ruimten en de mogelijkheid om je multimodaal te verplaatsen op het aanwezige wegennet. Zo blijft er voldoende ruimte voor iedereen.

De Provincie Utrecht als ondersteuner en aanjager voor woningbouw; geen extra wensen, eisen en regels dus op provinciaal niveau die beter op gemeentelijk niveau gesteld kunnen worden. Gemeenten bepalen zélf hoe en wat ze willen bouwen.

Als binnenstedelijke bedrijventerreinen worden omgevormd naar woningen geven wij 1 op 1 voldoende ruimte aan die bedrijven, rekening houdend met hun milieucategorie, die willen verplaatsen. Zo houden wij wonen en werken dicht bij elkaar.

Regionaal programmeren kan de provincie dus beter gebruiken als input voor de provinciale taak en niet als beperking voor de opties van gemeenten. De provincie zorgt voor de aanleg van wegen, het aanwijzen van potentiële ontwikkellocaties en behoud van de balans tussen wonen en werken.

² De Woondeal Regio Utrecht en Amersfoort en het Uitvoeringsprogramma Versnelling Woningbouw

Wij gaan op zoek naar grote uitbreidingswijken. Nu Rijnenburg (plannen maken en uitvoeren duurt 10 jaar) en in de toekomst; een nieuw dorp? Wie weet. Daarbij zijn provinciale wegen de sleutel tot buitenstedelijk bouwen. Niet het weren van de auto, maar juist ruimte bieden voor het vervoer over de weg met (elektrische) auto, bus en fiets. Alleen door goede bereikbaarheid is het mogelijk om noodzakelijk buitenstedelijk te bouwen.

Om de focus meer te leggen op een meewerkende rol dan op de controlerende sturende rol is er een verschuiving van taken en dus inzet van personeel ter ondersteuning van gemeenten. Dit heeft het volgende effect op de begroting.

Wat gaat dat kosten?

Bedragen * € 1.000, -

Omschrijving	Incidenteel				Structureel			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Coördinatieposten gemeentelijke ruimtelijke visies	460	460						
Incidenteel extra budget voor Omgevingswet		300						
Geen uitbreiding coördinatiepunt omgevingsbeleid					115	115	115	115
Geen coördinatieposten gemeentelijke ruimtelijke visies					220	220	220	220
Verlagen budget PARK					170	170	170	170
Voorstellen programma 1	460	760	0	0	505	505	505	505

Toelichting:

In de kadernota 2022 zijn voorstellen opgenomen voor extra uitbreiding van formatie. Met een gerichte inzet op minder regelgeving, meer vertrouwen en betere samenwerking zijn deze extra fte's niet nodig. In recente begrotingen zijn al extra middelen toegekend voor invoering van de omgevingswet. Binnen deze middelen en met een aanpak gericht op deregulering is een goede invoering uitstekend mogelijk.

De PARK heeft als gevolg van het coalitieakkoord 2019 in de begroting 2020 extra structurele financiering gekregen. Terugblikkend voldeed de oude werkwijze goed. De basisfinanciering voor de PARK is daarin geregeld en voor specifieke wensen en opdrachten kan de PARK bekostigd worden uit projectmiddelen.

2.2.2 Programma 2 Landelijk gebied

Toegankelijkheid natuur Onze provincie staat bekend om haar grote diversiteit aan landschappen en die dienen gewaarborgd te blijven. Het is belangrijk het groen te beschermen en tegelijkertijd in te zetten voor recreatief gebruik door onze inwoners. Afgelopen anderhalf jaar heeft extra laten zien hoe belangrijk de recreatiegebieden zijn voor de inwoners van onze provincie en is de druk op de bestaande recreatiegebieden zwaar toegenomen. Toegankelijkheid is daarom erg belangrijk!

Leefbaarheid landelijk gebied Het landelijk gebied staat de laatste jaren onder druk door de vele ruimtevragers en transitie in de landbouw. Door de veranderingen in de landbouw komen boerderijen, stallen en schuren leeg te staan. Het is belangrijk dat daar flexibiliteit wordt geboden voor andere dan agrarische activiteiten. Bijvoorbeeld voor het realiseren van woningen op de bestaande bouwpercelen van stoppende agrarische bedrijven. Als dat niet mogelijk blijkt, is het noodzakelijk om te kijken waar sloop passend is. Op die manier kunnen ondermijnende activiteiten voorkomen worden. Omdat de aanpak op het gebied van vrijkomende agrarische bebouwing zo belangrijk is voor een leefbaar landelijk gebied, wordt voorgesteld om daar structureel middelen voor vrij te maken.

Innovatie en stikstofaanpak Sinds mei 2019 zijn wij geconfronteerd met de omvang van het stikstofvraagstuk in onze provincie. Omdat het stikstofvraagstuk de komende jaren veel inzet blijft vragen, is het belangrijk daar structureel als provincie gelden voor vrij te maken. Vanwege de grootte van het vraagstuk is het belangrijk de beschikbare gelden vrij te maken voor daadwerkelijk stikstofreductie en niet voor andere nevendoelen in het landelijk gebied. Het is belangrijk om daarbij in te zetten op innovatie, zoals in de agrarische sector. Op die manier kunnen de maatschappelijke ontwikkelingen door blijven gaan én is er een toekomst voor de landbouwer in onze provincie. Naast innovatie kan de provincie bijdragen door pilots te starten en initiatieven te ondersteunen. Een voorbeeld van een dergelijke pilot is de Nieuwkoopse Plassen, waarbij gekeken wordt naar de mogelijkheden van het verleen van stikstofruimte door agrariërs.

Invasieve exoten en leefbaarheid De biodiversiteit in onze provincie staat onder druk door de (opkomst van) invasieve exoten. Zij kunnen de balans in de natuur ontwrichten en overlast voor de mens veroorzaken. Invloed van de invasieve exoten op de biodiversiteit en de leefbaarheid maakt het belangrijk dat de provincie structureel geld vrijmaakt om excessen tegen te gaan. Dit is een te grote opgave voor gemeenten en is gemeentegrens overstijgend. De provincie helpt door een kenniscentrum invasieve exoten³ op te zetten en te ondersteunen, om zo duurzame oplossingen voor dit vraagstuk te vinden.

³ In zo'n kenniscentrum werken overheden, bedrijfsleven en wetenschap (WUR) in een triple helix aanpak samen om tot praktische oplossingen te komen.

Kerntaken Als provincie moeten wij kritisch blijven op onze taakstelling. De provincie heeft als haar taak het landelijk gebied leefbaar te maken en te houden. De laatste jaren is een verschuiving zichtbaar waarin de provincie zich ook bezighoudt met de leefbaarheid in de stad, zoals met het programma Biodiversiteit in Stad en Dorp. Het is belangrijk dat de provincie de steden en dorpen niet belemmert bij hun beleidsterreinen in hun stads- en dorpskernen. Andere voorbeelden van taken die de provincie zich de laatste jaren onterecht op de hals haalt zijn pilots met betrekking tot voedselbossen en agroforestry en de Voedselagenda. Het is belangrijker dat de provincie haar prioriteit legt bij haar kerntaken en die ook naar behoren uitvoert.

Wij willen daarom:

De aanpak van vrijkomende agrarische bebouwing vraagt om structurele inspanningen. Het begrotingsbedrag wordt structureel gemaakt, jaarlijks € 0,3 miljoen.

De grootste bedreiging voor biodiversiteit wordt gevormd door invasieve exoten. We maken de aanpak van deze invasieve exoten structureel. De rol van de provincie is vooral verbindend en als kennismakelaar. We vormen samen met onderzoeksinstituten (WUR), gemeenten en bedrijven een kenniscentrum invasieve exoten.

De aanpak van stikstof vraagt om structurele inspanning. Hiervoor wordt in de begroting jaarlijks € 2.000.000- opgenomen.

Bovenstaande heeft betekenis voor de begroting:

Wat gaat dat kosten?

bedragen x € 1.000,-	Incidenteel				Structureel			
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Geen projectleider bomen	110	110						
Geen aanleg bos op provinciale grond (5ha)	200	200						
Bomen in landelijk gebied (kunnen mensen ook prima zelf bekostigen via)	80	80						
Pilots voedselbossen / agroforestry (geen provinciale kerntaak)	120	120						
Geen pilot alternatief verwilderde katten	110	110						
Voedselagenda schrappen	300	300						
Voedselagenda(kaderbrief 2021): geen kerntaak/geen prioriteit		100	100					
Landbouwcoaches	533							
Schrappen programma Biodiversiteit in Stad en Dorp					750	750	750	750
Structurele aanpak VAB					-300	-300	-300	-300
Invasieve exoten	1260	1260			-500	-500	-500	-500
Structureel maken stikstof aanpak	7320				-2000	-2000	-2000	-2000
Realistisch ambitieniveau NNN	7000					2311	476	842
Subtotaal	17033	2280	100	0	-2050	261	-1574	-1208
verlagen onttrekking reserve	-6100							
verlagen onttrekking reserve	-7000							
Voorstellen programma 2	3933	2280	100	0	-2050	261	-1574	-1208

Toelichting:

De volgende posten zijn geen kerntaak van de provincie: projectleider bomen, aanleg bos, bomen in landelijk gebied, voedselbossen, verwilderde katten, voedselagenda, landbouwcoaches. Deze posten worden geschrapt.

Voor de aanleg van natuur is in de begroting een onrealistische hoge onttrekking aan de reserve landelijk gebied opgenomen. Deze wordt verlaagd met € 7 miljoen naar het niveau in 2021. In 2021 legt het college het strategisch bosbeleid voor. Uitgangspunt van dit strategisch bosbeleid wordt een realistisch uitvoeringstempo. Daarbij past een taakstellend jaarlijks structureel begrotingsbedrag van € 16 miljoen. Het overige structurele deel dat in de collegebegroting is opgenomen, valt vrij. Incidentele aankopen en incidentele projectlasten kunnen ten laste van de reserve Programma Landelijk Gebied gebracht worden.

2.2.3 Programma 3 Bodem, water, milieu

Op dit vlak staat de provincie Utrecht de komende jaren voor een aantal grote uitdagingen. Op veel van die punten zoals bodemdaling, waterbeschikbaarheid en waterkwaliteit, is de provincie al hard aan de slag en behoeft er geen aanpassing van het budget.

De provincie heeft een belangrijke taak als bevoegd gezag en deelnemer in [twee omgevingsdiensten](#) (die efficiënter zouden kunnen samenwerken in één organisatie). Het is belangrijk dat zij die taak serieus neemt en de omgevingsdiensten in staat stelt tot een sterke organisatie uit te groeien. Een belangrijk voorbeeld is het adequaat invullen van de taak als bevoegd gezag van rioolwaterzuiveringen. Deze kunnen (stank)overlast veroorzaken en zo een prettige leefomgeving van inwoners verstoren.

Wij willen daarom:

Dat de twee omgevingsdiensten door aansturing van de provincie beter en meer gaan samenwerken. De provincie blijft voorstander van een fusie tussen beide diensten. Intensievere samenwerking moet tot een kostenbesparing leiden (op management en overhead niveau).

Zoals vaker benadrukt is, is het belangrijk dat de provincie binnen haar eigen takenpakket blijft. Het beleidsterrein van [sport en bewegen](#) is goed op zijn plek bij gemeenten en het Rijk, daarom hebben wij het voornemen om dit programma te schrappen.

Bovenstaande heeft betekenis voor de begroting:

Wat gaat dat kosten?

bedragen x € 1.000,- Omschrijving	Incidenteel				Structureel			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Sport en bewegen: sport geen provinciale taak	295	245	245	245				
Provinciaal sportakkoord (kaderbrief 2021)	100	100						
Stoppen sportbeleid					45	45	45	45
Synergie omgevingsdiensten					200	200	200	200
Voorstellen programma 3	395	345	245	245	245	245	245	245

2.2.4 Programma 4 Energietransitie

De energietransitie is een belangrijke opgave voor toekomstige generaties. Wij zien oplopende kosten voor energie en de maatschappelijke vraag om de klimaatopgave aan te pakken. Daarom is de noodzaak **om leveringszekerheid te borgen en de betaalbaarheid van energie** voor alle huishoudens te garanderen in belangrijke mate een verantwoordelijkheid van de overheid en dus van de provincie Utrecht.

Natuurlijk staan we achter de doelen waar we ons internationaal, nationaal en regionaal aan gecommitteerd hebben. Daarbij leggen wij de nadruk op haalbaarheid. Dit kan betekenen dat er versneld kan worden of hier en daar gefaseerd moet worden. De klimaatdoelstellingen zijn immers niet absoluut, maar we voelen ons verplicht om dát te doen wat nodig is, als het ook kán.

Minstens zo belangrijk is het nastreven vanaf NU van oplossingen voor de langere termijn. Kernenergie, waterstof, geothermie, aquathermie, alles wat kansrijk is als oplossing voor duurzame opwek van energie en de warmtevraag, alsook opslag en transport moeten vanaf nú volle aandacht krijgen.

Ten aanzien van ontwikkel locaties voor grootschalige opwek van zon en windenergie blijft lokaal draagvlak vooropstaan. Zonder maatschappelijk draagvlak is de kans op langdurige procedures helaas groot. Daarnaast heeft de provincie vanzelfsprekend respect voor het beleid van gemeenten. Pragmatisme moet voor opgelegde overtuigingen komen. “Als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan.”

Dit betekent provinciale inzet op dat wat echt tot resultaten leidt: bijdragen aan draagvlak, focus op wat er écht kan qua locaties. De provincie kan kennis en kunde bijdragen aan innovatie. Er moet met nadruk meer focus op de middellange en lange termijn komen in het provinciale debat over verduurzaming. Het is daarbij veel belangrijker dat er straks nieuwe opties zijn, dan dat we monitoren hoe de huidige ambities precies worden ingevuld.

Omdat er nu geen alternatieven zijn voor de grootschalige opslag van duurzaam opgewekte energie is een CO₂ neutrale energiebron nodig voor de perioden dat het niet waait en de zon niet schijnt. De enige serieuze optie daarvoor is kernenergie. Daarom moeten we waar mogelijk bijdragen aan meer kernenergie in de energiemix.

Wij willen daarom:

Haalbare locaties presenteren (inclusief participatie) met een goede balans tussen wind- en zonne-energie.

Een duidelijk kader voor de ondergrondse infrastructuur, dat leidend is bij locatiekeuzes.

Inzet op innovatieve schone energiebronnen met het stimuleren van kennis en kunde op dat terrein.

Bij de inzet van provinciale gelden (revoluerend fonds) rekening houden met het creëren van een gelijk speelveld voor verschillende vormen van energie.

In IPO verband de lobby starten richting Den Haag voor een locatie onderzoek naar kernenergie.

Bovenstaande heeft betekenis voor de begroting:

Wat gaat dat kosten?

<i>bedragen x € 1.000,-</i>	Incidenteel				Structureel			
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Lange termijn inzet						1303	292	-4061
Voorstellen programma 4	0	0	0	0	0	1303	292	-4061

Toelichting:

In de conceptbegroting van het college zijn tot en met 2024 voldoende middelen voor dit programma opgenomen. Het lastenniveau daalt in de collegebegroting echter ineens met ruim 40%. Een jojo-begroting biedt geen goede basis voor langetermijnbeleid op dit belangrijke onderwerp. In deze begroting wordt uitgegaan van een geleidelijk groeiend niveau van de inzet op energietransitie.

De inzet van deze middelen moet echter wel anders dan in de concept collegebegroting. Voor algemene programmakosten is in deze begroting € 6,5 miljoen structureel begroot. De overige middelen zijn bestemd voor het vormen van een energie-innovatiefonds. De programmalasten voor energietransitie lopen in de lange-termijnbegroting op tot ruim € 17 miljoen structureel in 2035. Hiermee is ruimte gecreëerd om het energie-innovatiefonds tot 2035 met € 80 miljoen te voeden. Deze € 80 miljoen is beschikbaar voor innovatie in alle vormen van emissievrije energie. Waar mogelijk wordt deze revolverend ingezet.

2.2.5 Programma 5 Bereikbaarheid I Algemeen

Zonder mobiliteit staat alles stil. Volgens de verwachtingen lopen alle vervoersvormen in de Metropool Regio Utrecht, de verkeersdraaischijf van Nederland, richting 2040 vast. Of het nu gaat om wonen, werken, recreëren of vervoeren, een goed mobiliteitssysteem maakt verdere groei mogelijk. In onze liberale visie op mobiliteit staat de gebruiker centraal en niet het vervoersmiddel. Daarom investeren we in een **mobiliteitssysteem**, waarin verschillende vervoersvormen optimaal en duurzaam op elkaar aansluiten.

Investeren in mobiliteit is een kwestie van lange adem. Plannen maken kost veel tijd. Om over 10 jaar een weg in gebruik te kunnen nemen, moet vandaag begonnen worden met rekenen en tekenen. We willen nu al wel zeker weten dat we de infrastructuur over 10 of 20 jaar ook kunnen betalen. Dat doen we door de investeringen te activeren en af te schrijven. We laten het kapitaallastenplafond geleidelijk doorgroeien van € 35 miljoen naar € 85 miljoen in 2035. En daar beginnen we vandaag mee, zodat we ook vandaag kunnen beginnen met het maken van plannen!

Investeren in totale mobiliteitssysteem

De verwachte groei in de provincie brengt een grotere vraag naar mobiliteit met zich mee. Ondanks meer thuiswerken, verschoven reistijden en het dichtter bij elkaar brengen van wonen, werken en voorzieningen ontstaat een grotere stroom aan reizigers en vervoerders die zich willen verplaatsen. Om deze grotere mobiliteitsbehoefte aan te kunnen wil de VVD in meer samenhang investeren in het totale mobiliteitssysteem. Dat betekent investeren in het oplossen van regionale verkeersknelpunten, hoogwaardig en flexibel OV, veilige fietspaden en efficiënte goederendistributie. Maar ook het bevorderen van publiek-private samenwerking voor een adequate laad- en tankinfrastructuur, het gebruik van slimme reisplantechnologie, parkeervoorzieningen én andere praktische en nuttige faciliteiten om het overstappen in de aaneenschakeling van vervoersvormen te vergemakkelijken en te veraangename.

Versnelde ontwikkeling van vervoersknooppunten

De provincie maakt nu geen nieuwe plannen voor structurele aanpassingen in de wegeninfrastructuur; bestaande plannen worden uitgesteld en de projectrealisatie blijft achter. Het toenemende gebruik van de fiets en een schaa sprong in dure OV oplossingen worden als dé mobiliteitsoplossingen gezien en het ontwikkelen van beleid op Vervoersknooppunten wordt getemporiseerd. De VVD vindt dat er, naast investeringen in nieuwe wegen, juist ook extra investeringen nodig zijn in de versnelde ontwikkeling van Vervoersknooppunten, die voorzien in de behoefte van de hedendaagse verkeersdeelnemer om snel en gemakkelijk van combinaties van vervoersvormen gebruik te maken. Vervoersknooppunten zijn essentieel om het mobiliteitssysteem te laten werken voor de groeiende mobiliteitsbehoefte van de toekomst.

Wij willen daarom:

Extra investeren in versnelde ontwikkeling van Vervoersknooppunten.

Verbeteren op- en afritten, rondwegen, wegverbredingen en ongelijkvloerse kruisingen waar gemeenten, de verkeersdoorstroming en/of de leefomgeving daarom vragen.

Bekende verkeersknelpunten oplossen, bijvoorbeeld het verleggen van de 'Bocht bij Mijdrecht' op de N201 het grootste doorstromingsknelpunt van de provincie, *en* continu blijven werken aan het verbeteren van de veiligheid voor alle verkeersdeelnemers.

Logistieke 'duurzame' HUB's ontwikkelen ('clean energy' op Lage Weide, Laagraven en/of De Hoef bij Amersfoort).

Bovenstaande heeft betekenis voor de begroting:

Wat gaat dat kosten?

bedragen x € 1.000,-	Incidenteel				Structureel			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Omschrijving								
Verhogen kapitaallastenplafond						-800	-1600	-2400
Beheer en onderhoud						-750	-750	-750
Voorstellen programma 5	0	0	0	0	0	-1550	-2350	-3150

Toelichting:

Toekomstige investeringen worden consequent gedekt uit kapitaallasten. In het hoofdstuk langetermijnbegroting is een voorstel opgenomen om het kapitaallastenplafond in 2035 tot € 85 miljoen te laten stijgen (huidig: € 35 miljoen). Uitgaand van een afschrijvingstermijn op infrastructuur van 30 jaar leidt deze toename tot een extra investeringsruimte, waarvan we een deel reserveren voor beheer en onderhoud. Per saldo kunnen we tot 2035 € 1,2 miljard investeren in infrastructuur. De eerste stappen op weg naar de € 85 miljoen worden in deze begroting gezet. De ruimte wordt ingezet voor het versneld realiseren van vervoersknooppunten, voor het aanleggen van HUB's, voor het oplossen van knelpunten. Daarnaast wordt investeringsruimte gereserveerd voor de ontsluiting van Rijnenburg en voor het aanleggen van hoogwaardige busverbindingen.

2.2.6 Programma 6 Bereikbaarheid II Openbaar vervoer

Wij stellen de keuzevrijheid van de reiziger centraal en investeren in een **mobiliteitssysteem**, waarin verschillende vervoersvormen optimaal en duurzaam op elkaar aansluiten. Om de groei en daarmee **samenhangende vraag naar mobiliteit** aan te kunnen is ook een schaalsprong in Hoogwaardig OV nodig als onderdeel van het mobiliteitssysteem van de toekomst. De betaalbaarheid van het OV blijft een aandachtspunt. De Provincie Utrecht heeft de afgelopen tijd de juiste stappen genomen om in de Coronacrisis de continuïteit van het OV te garanderen door bijvoorbeeld bus frequenties aan te passen en in mindere mate te schrappen in lijnen. Ook is de juiste keuze gemaakt om de nieuwe OV-aanbesteding op te schorten en bestaande vervoersplannen te verlengen. De VVD is kritisch op de toekomstige haalbaarheid van grootschalige investeringen in het OV, die volledig afhankelijk worden gemaakt van financiering door het Rijk. Door zelf financieel bij te dragen, al dan niet in samenwerking met marktpartijen, willen wij een groeisprong in HOV wel mogelijk maken. Daarbij staan wij open voor onderzoek naar alternatieve oplossingen, houden we rekening met toekomstige mobiliteitsinnovaties en schuwen wij het maken van andere keuzes niet als de omstandigheden daarom vragen. Dat geldt bijvoorbeeld ook ten aanzien van het provinciaal belang in het huidige Trambedrijf.

Wij willen daarom:

Extra investeren in: onderzoek naar een dubbel uitgevoerde ring rond MRU voor weg- en HOV vervoer ('Bus Rapid Transport' tussen Vervoersknooppunten als alternatief voor extra lightrailverbindingen).

Schrappen: planvorming en realisatie station Lunetten-Koningsweg en realisatie oostelijke lightrailverbinding rond Utrecht.

Ten aanzien van de begroting voor programma 6 worden in de toekomstbegroting geen financiële voorstellen gedaan. De lasten liggen vast in vervoersconcessies (die recent tijdelijk verlengd zijn) en in kapitaallasten. Dat maakt dat financiële bijsturing op dit moment niet realistisch is. De investeringen liggen vooral in de jaren na 2025.

2.2.7 Programma 7 Cultuur en erfgoed

Erfgoed: benut het DNA van Utrecht voor de opgaven van nu

Hoe Utrecht is geworden wat het nu is, toont zich in de historische landschappen en de monumenten. Daar zijn we terecht met elkaar trots op en gaan we zorgvuldig mee om. We doen daar al het nodige in en hebben bijvoorbeeld een erfgoed expert team dat meedenkt met eigenaren van monumenten. En toch missen we nog kansen. Kansen die ook het erfgoed zelf helpen.

Want onze Omgevingsvisie stelt weliswaar dat erfgoed een belangrijke rol kan spelen bij maatschappelijke opgaven, zoals locaties voor wonen en werken. We weten dat gebruik de beste manier is om een monument te behouden. En we weten ook dat er in het verleden altijd een heden was; erfgoed heeft zich ontwikkeld en zal zich ook nu moeten blijven ontwikkelen om meerwaarde te bieden en onderhouden te worden. Utrecht is geen openluchtmuseum maar een Europese topregio.

Tegelijkertijd zien we in de praktijk dat (gedeeltelijke/ tijdelijke) functiewijziging van monumenten vastloopt op strakke regelgeving, zelfs zonder dat sprake is van uitbreiding van de bebouwing. Bijvoorbeeld wonen met verschillende huishoudens, informele werklocaties, kleinschalige horeca en combinatie van functies.

Dat is raar. We worstelen met de ruimte en de ambities om daar van gebruik te maken (wonen, werken, energie). Tegelijkertijd leggen we als overheden fors geld bij om in woon- en werklocaties te voorzien, terwijl eigenaren van monumenten vaak met moeite het hoofd financieel boven water houden. Dat moet anders kunnen, met behoud van monumentale waarden. Toegenomen gebruik van onze monumenten helpt om het erfgoed beleefbaar en de identiteit van onze provincie zichtbaar te maken.

Wij willen daarom:

In 2022 staat een herziening van de Leidraad 'Behoud door ontwikkeling buitenplaats zones' op de agenda. GS wordt gevraagd deze leidraad een bredere scope te geven: een Leidraad behoud door ontwikkeling van erfgoed.

Binnen het programma Nieuwe Hollandse Waterline wordt nu ingezet op een deel van de opgaven (klimaatadaptatie, energietransitie) maar niet op wonen en werken; terwijl daar de grootste spanning zit. Dat kan beter door minder groots in te zetten op klimaatadaptatie en energietransitie in een gebied en in plaats daarvan vanuit bestaande programma's menskracht en geld in te zetten op de relatie met erfgoed. Daarop moet de begroting worden gewijzigd.

Met gemeenten en waterschappen in gesprek te gaan hoe ons erfgoed toekomst kan krijgen door een bijdrage te leveren aan de opgaven van nu door erfgoed (combinaties van) functies te geven, zoals wonen en werken. Dit moet leiden tot:

- een inventarisatie van obstakels die er nu zijn;
- een gezamenlijk plan van aanpak om die obstakels weg te nemen waarin o.a. benoemd wordt welke rol de provincie kan spelen en waar de lobby bij het Rijk moet worden gestart voor het aanpassen van regelgeving.

Bovenstaande heeft betekenis voor de begroting:

Wat gaat dat kosten?

<i>bedragen x € 1.000,-</i>	Incidenteel				Structureel			
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
NHW incidenteel 11 miljoen (begroting 2020), binnen de kaders van afs	1000	1000	1000	1000				
Verlagen eeuwig jong, cultuurhuizen en kunstbende					750	750	750	750
Verlagen inzet cultuurparticipatie					100	100	100	100
Voorstellen programma 7	1000	1000	1000	1000	850	850	850	850

Toelichting:

Binnen het programma Cultuur en erfgoed concentreert de provincie zich vanaf 2022 meer op de kerntaken. Het programma NHW wordt versoerd, binnen de afspraken die er liggen. Cultuurparticipatie e.d. liggen als taak bij de gemeenten, daar is voor de provincie geen taak weggelegd.

2.2.8 Programma 8 Economie

Werken: werk groeit mee

Wij willen een provincie die aan inwoners en ondernemers met uiteenlopende talenten de kans biedt om te werken en te ondernemen in een veranderende economie.

Het aantal inwoners groeit de komende jaren flink. Dat vraagt om ruimte die in omvang en kwaliteit passend is voor werken en helpt bij te dragen aan versterking van economische activiteit (clusters), circulariteit (korte ketens) en afname van mobiliteit. Dat betekent een faciliterend ruimtelijk beleid dat is ingericht op het economische karakter van gebieden. Daarmee hoeven we ook niet alles te hebben in de provincie Utrecht, maar werken over de regio- en landsgrenzen heen samen met andere gespecialiseerde clusters. En net zoals we de infrastructurele draaischijf van Nederland zijn, kunnen we ook de samenwerking met de andere regio's aanjagen.

Wij willen daarom:

Het einde van transformatie van bedrijventerreinen (maakindustrie en logistiek) naar wonen is in zicht. Lage Weide en andere bedrijventerreinen moeten hun rol in de (veranderende) economie kunnen blijven vervullen en zo nodig kunnen groeien. Dat vraagt om meer samenwerken van overheden met ondernemers en ondersteunen van samenwerking tussen ondernemers daarop. Plus gesprekken daarover op de schaal van samenhangende subregio's. Bijvoorbeeld over economische ontwikkelingen: wat betekent het bijvoorbeeld als landbouwbedrijven vanwege de stikstofaankpak en energietransitie gaan stoppen/ verhuizen voor de agrofoodindustrie-clusters die we in de provincie Utrecht hebben? GS vragen we in 2022 deze gesprekken in de subregio's te voeren en naar PS terug te koppelen.

Blijven investeren in de bereikbaarheid van werklocaties.

Als inderdaad Corona leidt tot een verminderde/ veranderde vraag naar kantoorruimte, dan kunnen extra meters 'kantoren' worden omgezet naar 'wonen' of maakindustrie, logistiek, techniek; 'doe-industrie'. Dat kan om wonen gaan als het geen negatief effect heeft op het behoud-/ verplaatsing van werklocaties met een milieuzonering 3 en hoger. GS wordt gevraagd de vraagverandering in de kantorenmarkt in de Monitor Impact Coronacrisis (economische effecten) op te nemen.

Om de werknemers van de toekomst goed op te leiden, moet in alle provinciale uitvoeringsprogramma's samenwerking met opleidingen worden verankerd. Dat gebeurt nu wel incidenteel, maar dit wordt structureel onderdeel van de manier van werken. We vragen van GS in 2022 aan te geven in welke uitvoeringsprogramma's dat NIET mogelijk is en waarom niet.

Binnen het stedelijk gebied is nu oog voor de informele werklocaties, inclusief functiemenging in bestemmingsplannen. Daar moeten we ook ruimhartiger voor zijn in het buitengebied waardoor bijvoorbeeld monumenten en agrarische panden makkelijker nevengebruik kunnen krijgen als kantoor/horeca. Dat helpt ook het zakelijk toerisme: er is een kans dat een deel van de congressen en seminars online zal blijven; bij fysieke bijeenkomsten wordt de kwaliteit/ beleving extra belangrijk. GS wordt gevraagd met gemeenten en waterschappen in kaart te brengen welke obstakels er zijn en een plan van aanpak te ontwikkelen. Zie programma 7.

Utrecht Science Park is van grote betekenis voor de werkgelegenheid en het economisch profiel in de regio. Op dit moment wordt voor de verhuizing/ vestiging van bedrijven samengewerkt met gemeenten De Bilt, Zeist en Bunnik. Maar voor de langere termijn zullen we moeten nadenken over hogere bouwhoogtes en uitbreiding binnen de gemeentegrenzen van Utrecht om het USP-ruimte te geven. We vragen GS om in 2022 samen met de gemeenten De Bilt, Zeist, Bunnik en Utrecht en het USP aan een ontwikkelstrategie te beginnen om ook in de toekomst de economische potentie en ontwikkelkracht van het USP voor de regio in te kunnen zetten.

De ontwikkeling van Made in Holland in Paleis Soestdijk heeft potentie voor innovatie in de provincie Utrecht. Die is van grote waarde, want bijvoorbeeld de private R&D in onze provincie loopt achter bij die in andere regio's. Wij willen die potentie ontwikkelen en vragen daarvoor van GS een aanpak voor de Kadernota 2022.

Bovenstaande heeft betekenis voor de begroting:

Wat gaat dat kosten?

<i>bedragen x € 1.000,-</i>	Incidenteel				Structureel			
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Versterken arbeidsmarkt						-500	-500	-500
Voorstellen programma 8.	0	0	0	0	0	-500	-500	-500

Toelichting:

In de groeisporgbrief van het college is opgenomen dat er in de verdere toekomst jaarlijks € 2,5 tot € 5 miljoen gewenst is voor de ontwikkeling van de arbeidsmarkt. In deze begroting worden de eerste stappen naar een structureel, aanvullend en toereikend budget gezet.

2.2.9 Programma 9 Bestuur

De provincie ontwikkelt zich en het bestuur van de provincie ontwikkelt mee. Nieuwe werkwijzen en methoden zijn nodig om de opgaven in de toekomst goed aan te kunnen pakken. De activiteiten in programma 9 staan vooral ten dienste daarvan. De band met onze 26 gemeenten en de waterschappen is cruciaal. Voor veel van de opgaven ligt het primaat bij hen. De provincie neemt daar een meer ondersteunende rol in en heeft ook vertrouwen in lokale oplossingen die op lokaal politiek en maatschappelijk draagvlak kunnen rekenen. Onze gemeenten en waterschappen zijn een stuk dichterbij dan Brussel. Dat wordt ook zichtbaar in de verdeling van tijd en middelen.

In de begroting 2021 zijn enkele concernbrede opgaven benoemd. Enkele van deze opgaven hebben te weinig toegevoegde waarde, specifiek de sociale agenda, het ondersteunen naar een circulaire samenleving, transitie naar een klimaatneutrale samenleving. Voor die laatste twee geldt dat ze beter in de betreffende beleidsprogramma's integraal vormgegeven kunnen worden. Voor de sociale agenda geldt dat het geen provinciale kerntaak is. De bijbehorende budgetten worden anders ingezet.

In 2022 komt er één concernbrede opgave bij: strategie en langetermijnbeleid. Deze opgave bestaat uit drie kerntaken:

Het ontwikkelen van strategisch meerjarenperspectief in de vorm van een 10-jarenbegroting

Het uitvoeren van een strategische heroriëntatie op bestaande taken (wat doen we nog wel, en wat vooral niet meer)

Het ontwikkelen van adequate lobbystrategieën en dossiers zodat een volgend echec zoals met de aanvraag voor het nationaal groeifonds voorkomen wordt.

Dekking voor 2022 wordt gevonden in de motie zoals deze bij de kadernota 2022 is aangenomen. Voor 2023 en verder doet het college voorstellen voor dekking.

Wat gaat dat kosten?

bedragen x € 1.000,-	Incidenteel				Structureel			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Omschrijving								
Sociale agenda	200	200						
Sociale agenda en regenboogprovincie (kaderbrief 2021)	300	300						
Jaarlijkse feedback Utrechters schrappen					50	50	50	50
Staat van Utrecht vervangen door openbare CBS-data					200	200	200	200
Verlagen begrotingspost Europa					500	500	500	500
Voorstellen programma 9	500	500	0	0	750	750	750	750

Toelichting:

De onderwerpen sociale agenda en de staat van Utrecht zijn geen kerntaken, deze posten worden geschrapt. Het college krijgt elke maand gratis feedback van 49 kritische Statenleden. Als het college daar goed naar luistert, is het budget overbodig. Voor de inzet op Europa zijn geen concrete resultaten of targets benoemd. Daarmee levert deze inzet ook geen aantoonbare meerwaarde. We verlagen het niveau van de uitgaven met € 0,5 miljoen per jaar.

2.2.10 Overzicht overhead

Binnen het overzicht overhead is er t.o.v. de collegebegroting één aanvullende prioriteit: **cybersecurity**. De kwetsbaarheid van overheden voor interstatelijke actoren en voor computercriminaliteit wordt steeds groter, ook door de grote rol die ICT in het dagelijks leven speelt. De provincie gaat extra investeren in cybersecurity met als doel dat Utrecht de veiligste provincie van Nederland wordt als het gaat om het beschermen van haar digitale data en vitale digitale infrastructuur.

Binnen het overzicht overhead zijn enkele algemene 'potjes' opgenomen als directiebudget, innovatiebudget etc. Voor deze potjes is geen doelstelling geformuleerd. Het adagium is: geen doel, geen plan, geen geld. De potjes worden her-bestemd.

Wij willen daarom:

Extra investeren in cybersecurity. Doelstelling is dat Utrecht, voor wat het beschermen van haar digitale data betreft, de veiligste provincie van Nederland wordt.

Bovenstaande heeft betekenis voor de begroting:

Wat gaat dat kosten?

bedragen x € 1.000,- Omschrijving	Incidenteel				Structureel			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Schrappen innovatiebudget directie					600	600	600	600
Verlagen algemeen bedrijfsvoeringsbudget					500	500	500	500
Aframen vacatureruimte bedrijfsvoering					1000	1000	1000	1000
Versterken cybersecurity					-500	-500	-500	-500
Voorstellen overhead	0	0	0	0	1600	1600	1600	1600

Toelichting:

De Staten hebben geen doelstelling vastgesteld voor het innovatiebudget en voor het algemene bedrijfsvoeringsbudget. Geen doelstelling, geen plan betekent geen geld. Het budget wordt geschrapt. Met het aannemen van personeel in de afgelopen periode is de bedrijfsvoering voldoende op orde gekomen. Verdere uitbreiding is nu niet nodig, de openstaande vacatureruimte wordt afgeraamd. Extra investeren in cybersecurity. Doelstelling is dat Utrecht, voor wat het beschermen van haar digitale data betreft, de veiligste provincie van Nederland wordt.

2.2.11 Algemene middelen

De huidige financiering van provincies kent een aantal fundamentele problemen. Dit wordt ook door IPO en BZK onderkend. Het is goed dat er over een herijking wordt gesproken (zie [2021BEM149](#)). Het college heeft echter nog geen stelling genomen in deze discussie. Daar is de tijd wel rijp voor. De nieuwe verdeling van het provinciefonds moeten niet alleen gebaseerd worden op historische en statische kostenvergelijking. Het nieuwe provinciefonds moet gericht zijn op de maatschappelijke opgaven die provincies hebben. Dit kan door toevoeging van verdeelmaatstaven op basis van groei-indicatoren. Extra groei van provincies leidt ook tot extra groei van Rijksinkomsten. Het is dan ook redelijk om een deel van deze extra Rijksinkomsten als tijdelijk accres toe te voegen aan het provinciefonds. Tot slot zijn provincies toe aan een nieuw belastinggebied. Een inwonerheffing biedt een bredere en rechtvaardiger grondslag dan de huidige opcenten. De provincie Utrecht gaat zich hiervoor actief inzetten.

Vooruitlopend op een nieuwe verdeling van het provinciefonds en een nieuwe belastinggrondslag blijft de stijging van opcenten beperkt tot ten hoogste de inflatiecorrectie. Als er financiële ruimte overblijft wordt de inflatiecorrectie achterwege gelaten.

Het provinciefonds wordt een groeifonds waarin ook groeimaatstaven zijn opgenomen. De motorrijtuigenbelasting wordt vervangen door een inwonerheffing. Deze punten brengt Utrecht in bij de discussie over de herverdeling van het provinciefonds.

Bovenstaande heeft betekenis voor de begroting:

Wat gaat dat kosten?

bedragen x € 1.000,- Omschrijving	Incidenteel				Structureel			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Verlagen post onvoorzien tot € 0,1 miljoen					1700	1700	1700	1700
Niet verhogen opcenten					-2800	-2800	-2800	-2800
Voorstellen algemene middelen	0	0	0	0	-1100	-1100	-1100	-1100

Toelichting:

De post onvoorzien is veel te ruim bemeten. Jaarlijks houdt de provincie miljoenen over. Ruimte voor onvoorziene tegenvallers is binnen de programma's ruim voldoende voor handen. Bovendien geldt dat als de inzet van reserves terughoudender is, er ook geen ramp gebeurt als een nadelig saldo een enkele keer aan de saldireserve onttrokken moet worden.

De extra stijging van de opcenten kan in 2022 achterwege blijven.

Uitwerking van de strategie en lange termijn

3 Uitwerking van de strategie en lange termijn

3.1 Beleidsinhoudelijke uitgangspunten

Voor verschillende posten in onze toekomstbegroting is met een geleidelijke op- en afbouw gewerkt. Dat is ook een reden om met een > 10 jaren begroting te werken. Uitgaven zullen binnen een realistisch kader moeten passen. Onze toekomstbegroting hanteert (deels) andere beleidsuitgangspunten dan het college voor wat betreft de opgaven die in de groeibrief zijn opgeschreven. In vergelijking gaat het om de volgende uitgangspunten:

Opgave	College	Toekomstbegroting
Woningbouw	€ 8 tot € 16 miljoen cofinanciering in het publieke tekort op middelduur en sociaal.	Provinciale rol is faciliteren, regisseren en reguleren. Inzet op grootschalige locaties. Financiering onrendabele toppen geen taak provincie.
Economie en gezondheid	Arbeidsmarkt € 2,5 tot € 5 miljoen per jaar.	Ook in de toekomstbegroting prioriteit, tot 2035 groeit de begroting voor economie in totaal met meer dan 50%.
	€ 40 miljoen investering in digitale infrastructuur	Nog te bezien op basis van businesscase.
	Werklocaties duurzamer maken, € 100 miljoen tot € 200 miljoen totaal.	€ 30 miljoen is reeds ingezet. Eerst de resultaten afwachten voordat besloten wordt over een volgende tranche.
	Investering van € 20 miljoen in een innovatiefonds gezond stedelijk leven	Innovatiefonds vooral richten op sciencepark Utrecht als economische topsector van onze provincie.
Natuur en recreatie	Opgave groen groeit mee vraagt om een investering van jaarlijks € 60 miljoen en van € 22 miljoen beheer en onderhoud. Op te brengen door verschillende partners	Aannames colleges gebaseerd op boterzachte plannen. Alleen harde plannen in de berekening meenemen. Dan komt het bedrag op ca. € 6 tot 8 miljoen aan investeringen per jaar en € 2,2 miljoen aan beheer en onderhoud.
Energie en klimaat	€ 10 miljoen structureel per jaar nodig voor provinciale rol	In deze toekomstbegroting is € 6,5 miljoen opgenomen voor personele inzet en programmakosten. Dat is ruim een verdubbeling t.o.v. de huidige situatie. Daarnaast zetten wij de middelen vooral in voor innovatieve, emissievrije energieopwekking.
	Investering van enkele tientallen tot € 100 miljoen in infrastructuur.	Welwillend tegenover een eventuele vraag tot kapitaalstorting, op basis van een businesscase met degelijk rendement. Levert extra dekking op.

	Extra dotatie aan energiefonds lokale opwek van € 10 miljoen	Het voorstel is om een innovatiefonds energie in ter richten. In totaal is tot 2035 rekening gehouden met stortingen van in totaal € 80 miljoen.
	Samenwerking tussen Rijk en regiopartners. De eerste inschatting is dat de kosten voor maatregelen bodemdaling tot 2030 enkele tientallen miljoenen euro's bedragen.	Opgave vraagt gelijke inzet van Rijk, provincie en regiopartners.
Bereikbaarheid	€ 500 miljoen bestaande uit € 125 miljoen provinciale investeringen (€ 4 mln kapitaallasten) en € 375 mln bijdragen aan gemeenten voor fietsinfrastructuur.	Het is achterhaald om te denken in of, Wij denken in en-en. Investeringen in bereikbaarheid gebundeld aanpakken. Fietsinvesteringen maken integraal onderdeel uit van het kapitaallastenplafond dat wat ons betreft de komende periode fors gaat groeien.
	Stedelijk OV-netwerk (wiel met spaken), investering geraamd op € 2,5 miljard, exclusief aanschaf materiaal (150 mln), beheer en onderhoud (12 mln/jaar) en beheer en exploitatie (tussen 6 en 18 mln/jaar).	(Light-)rail past niet direct bij de provincie als taak. Aanleg, exploitatie, beheer en onderhoud voor rekening van andere partijen. Provincie zet in op innovatief OV, snelle busbanen en knooppunten. OV blijft hiermee binnen de bestaande financiële kaders. Investeringen worden meegenomen in de kapitaallastenontwikkeling.
	Wegen: primair inzet op beheer en onderhoud, met uitzondering van enkele kleinere projecten. Door keuze voor concentratie van woningbouw beperkte investeringen nodig tot 2040 van € 200 tot € 300 miljoen (kapitaallasten € 7-10 miljoen per jaar).	Wensdenken van het college leidt tot stilstand op de weg, maar ook in woningbouw. Ook grootschalige woninglocaties zijn nodig om alle Utrechters van woningen te kunnen voorzien. Structurele investeringen in bereikbaarheid horen daarbij. Kapitaallasten moeten fors omhoog om deze investeringen te dekken.
	Provincie zet in op mobiliteitstransitie, er is een jaarlijks exploitatiebudget te verwachten van ca. € 3 miljoen, de versterkte regionale samenwerking kost € 1,7 miljoen per jaar.	Overdreven optimisme over de stuurbaarheid van gedrag van mensen. Provincie meet zichzelf hier een te grote rol toe. Beschikbaar stellen van data kan een dienst van de provincie zijn waarbij ook de markt een rol heeft.

		Vanuit de huidige budgetten kan ca. € 5 miljoen overgeheveld worden naar beheer en onderhoud van infrastructuur.
	Circulaire bouwen leidt tot een kostenverhoging van 5 tot 10% en tot een jaarlijkse extra uitgave van ca. € 3 miljoen per jaar.	Uitgaan van total cost of ownership over de gehele levensduur van investeringen. Een hogere restwaarde moet verdisconteerd worden in de afschrijvingslasten of in lagere onderhoudskosten. Geen extra uitgaven voor circulair, maar betere rekenmethoden die aansluiten op TCO.

3.2 Financiële Uitgangspunten lange-termijnbegroting 2022-2035

In de uitwerking van de langetermijnbegroting zijn aannames gedaan over de toekomstige ontwikkeling van de provincie Utrecht en over de ontwikkeling van bijvoorbeeld de inkomsten. Ook zijn keuzes gemaakt hoe om te gaan met belastingen en met uitgaven. In deze paragraaf is beschreven op basis van welke financiële uitgangspunten en aannames de langetermijnbegroting is opgezet.

De volgende financiële uitgangspunten gebruiken wij voor onze toekomst begroting:

- ▶ In de groeisporgbrief gaat het College uit van een groei van bevolking met 25% in 30 jaar. Wij gaan ook uit van deze groei, waarbij de autonome groei van baten en lasten ook afgerond 1% per jaar is. Wij nemen dit als uitgangspunt op.
- ▶ Boven op de autonome groei, die meebeweegt met de groei van de bevolking, gaan wij uit van een groei van 2% van uitgaven van de provincie om de opgave die er ligt in woningbouw, bereikbaarheid, energie en emissies te kunnen tackelen.
- ▶ We gaan ervan uit dat vanaf 2025 er in een inwonerheffing wordt ingevoerd en de provinciale opcenten op motorrijtuigenbelasting wordt afgeschaft. Eindelijk. 87% van de Utrechtse huishoudens beschikt over een auto (bron: Staat van Utrecht). Dat betekent dat bij gelijkblijvend lastenniveau de belastingopbrengsten direct met 15% zouden kunnen stijgen. Wij kiezen ervoor om deze stijging geleidelijk in te zetten, 2025-2030 elk jaar 2%, 2030-2032 elk jaar 1%. Voor autobezitters betekent dit per saldo een lastenverlichting in de periode 2025 tot 2033. Voor overige huishoudens betekent dit dat zij nog tot 2025 geen belasting hoeven te betalen.
- ▶ Mocht er anders besloten worden, dan is plan B extra financiering vanuit het provinciefonds. Plan C hebben we ook: verhoging van opcenten 1-op-1 gekoppeld aan nieuwe investeringen in wegen.
- ▶ We nemen de conceptbegroting 2022 als basis. Hierin zijn ook incidentele kosten gedekt door onttrekkingen uit reserves. Deze incidentele kosten vragen om een nieuwe afweging in de nieuwe bestuursperiode. Het uitgangspunt is dat deze dan moeten passen binnen de structurele ruimte die in onze lange-termijn begroting is aangegeven. Hiermee is meteen een einde gemaakt aan het potverteren van reserves en krijgen we ook veel meer scherpste. We maken een groeisporg naar een investeringsbegroting waarin investeringen structureel gedekt zijn en incidentele middelen gebruikt worden voor zaken die ook echt incidenteel zijn.
- ▶ De ruimte onder het kapitaallastenplafond voor Wegen en OV benutten we volledig. De onderbesteding bij OV zetten we volledig in voor wegen.
- ▶ De langetermijnbegroting is gebaseerd op de bedragen zoals in de toekomstbegroting (= begrotingsvoorstel college, inclusief wijzigingen zoals deze begroting) zijn opgenomen. De bedragen vanaf 2022 zijn in constante prijzen.

3.3 Financiële vertaling lange-termijnontwikkeling baten en lasten

In onze begroting is een eerste financiële vertaling gemaakt van de begroting zoals deze eruit komt te zien in 2035. Er zijn hiervoor een aantal begrotingsposten aangewezen die gelijk blijven (groeien niet), die trendmatig mee groeien met het aantal inwoners van de provincie (ca. 1% per jaar). De inkomsten uit het provinciefonds groeien ook trendmatig mee met het aantal inwoners. Uitgangspunt is dat de motorrijtuigenbelasting vervangen gaat worden door een inwonersheffing. Zoals eerder beschreven, leidt dit tot een bredere basis voor belastingheffing en kan de provincie zonder lastenverzwaring 15% extra inkomsten genereren doordat meer huishoudens gaan bijdragen aan de financiële dekking van voorzieningen. Deze stijging gaat geleidelijk in.

De inkomsten stijgen hiermee harder dan de uitgaven. Het surplus dat hiermee ontstaat is beschikbaar voor drie posten, volgens een vaste verdeelsleutel: 15% energietransitie, 75% kapitaallasten wegen en ov, 10% economische ontwikkeling. Door scherp te kiezen, kan de provincie écht verschil maken.

bedragen x € 1 miljoen		2022	2025	2030	2035
1. Ruimtelijke ontwikkeling	groeit trendmatig	10,7	11,0	11,5	12,1
2. Landelijk gebied	blijft gelijk	48,0	48,0	48,0	48,0
3. Bodem, water, milieu	blijft gelijk + 15 miljoen	20,2	20,2	20,2	20,2
4. Energietransitie	groeit meer dan trendmatig	7,0	9,7	14,1	17,1
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	groeit trendmatig	49,8	51,3	53,9	56,7
6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer	blijft gelijk	101,2	101,2	101,2	101,2
A. Kapitaallasten OV en algemeen totaal	groeit meer dan trendmatig	40,9	48,7	70,3	85,3
A1. beschikbaar voor nieuwe investeringen	groeit meer dan trendmatig	7,7	13,9	30,4	42,2
A2. beheer en onderhoud nieuwe investeringen	30% van kapitaallasten	3,3	6,0	13,0	18,1
7. Cultuur en erfgoed	blijft gelijk	17,3	17,3	17,3	17,3
8. Economie	groeit meer dan trendmatig	9,2	11,0	13,9	15,9
9. Bestuur	groeit trendmatig	15,1	15,5	16,3	17,2
10. Overzicht overhead	groeit trendmatig	47,7	49,2	51,7	54,3
Stelposten	blijft gelijk	4,4	4,4	4,4	4,4
provinciefonds en overige inkomsten	groeit trendmatig	-236,8	-244,0	-256,5	-269,6
MRB/inwonerheffing	2023-2024 1%, 2025-2030 3%, 2030-2	-136,6	-143,5	-166,4	-180,1
Saldo		-2,0	0,0	0,0	0,0

3.4 Financiële vertaling lange-termijnontwikkeling investeringen

De extra groei van het kapitaallastenplafond creëert veel ruimte voor investeringen in infrastructuur. In totaal ontstaat er € 1,2 miljard aan ruimte om te investeren over een periode van 13 jaar. Ofwel bijna € 100 miljoen per jaar. Van deze investeringsruimte is een deel nodig voor vervanging, levensduur verlengende renovaties en upgrades van bestaande infrastructuur. Hiervoor reserveren wij € 200 miljoen. Nu droogt de pijplijn van nieuwe projecten om Utrecht in beweging te houdend volgend jaar al op. € 1 miljard is beschikbaar voor nieuwe infrastructuur.

Deze € 1 miljard zou als volgt ingezet kunnen worden:

	<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	Onderkant	Bovenkant	Gemiddeld
A	Vervoersknooppunten	75	125	100
B	Duurzame logistieke HUB (distributieoverslag naar emissievrije distributie voor stadscentra)	40	60	50
C	Op- en afritten	100	200	150
	Ontsluiting Rijnenburg			
	- Op- en afrit Rijksweg	50	100	75
	- Aanleg busbaan	80	120	100
	- Fietsinfrastructuur	40	60	50
	- Aanleg provinciale weg	100	150	125
D	Subtotaal Rijnenburg	270	430	350
E	Dubbele Ring Metropoolregio Utrecht (HOV-busbaan)	250	450	350
F	Totaal (A+B+C+D+E)	735	1.265	1.000

Toelichting:

- ▶ Op basis van eerdere projecten zijn bandbreedtes ingeschat. De bedragen zijn reserveringen en geen projectramingen. Nadere uitwerking moet leiden tot een nauwkeurige schatting van de kosten.
- ▶ Naast financiering vanuit de provincie die door de toekomstbegroting beschikbaar komt, moeten ook andere dekkingsbronnen gevonden worden. Andere partijen als de Rijksoverheid en gemeenten wordt gevraagd een bijdrage te leveren. Mogelijk zijn voor onderdelen Europese subsidies te werven. Verder kunnen opbrengsten uit de ontwikkeling van Rijnenburg mogelijk een deel van de dekking opleveren.
- ▶ Een systematiek van regionaal programmeren waarbij alle betrokken partijen per regio betrokken zijn (vergelijkbaar met het regionaal programmeren voor woningbouw, bedrijventerreinen) moet leiden tot een afgewogen investeringsprogramma met draagvlak en draagkracht in de provincie.

3.5 Financiële vertaling lange-termijnontwikkeling revolverende fondsen

Onderdeel van onze financiële langetermijnstrategie is de inzet van reserves in de vorm van revolverende fondsen. Hiermee zetten we net zoals het college de beschikbare middelen in voor maatschappelijke doeleinden, maar anders dan het college zorgen wij er wél voor dat er óók voor toekomstige generaties nog financiële ruimte is. Wij willen fondsen voor de volgende onderwerpen.

- ▶ Energietransitie, hier moet uiteindelijk € 80 miljoen in gestort worden. Met een gemiddeld rendement van 2% levert dit fonds op termijn een bijdrage van € 1,6 miljoen aan de begroting.
- ▶ Innovatiefonds gezond stedelijk leven met een nadruk op het USP, € 20 miljoen met een gemiddeld rendement van € 0,4 miljoen.

Deze rendementen zijn nu nog niet in de langetermijnbegroting verwerkt, maar leveren extra ruimte op.

Bijlage:

Totaal overzicht wijzigingen begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

bedragen x € 1.000,-	Incidenteel				Structureel			
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Saldo begroting	-3762	-2767	-8692	-8851	-724	229	4869	6094
Coördinatiepstrn gem. ruimtelijke visies	460	460						
Incidenteel extra budget voor Ow		300						
Coördinatiepunt omgevingsbel.					115	115	115	115
Coördinatieposten gem. ruimtelijke visies					220	220	220	220
Verlagen budget PARK					170	170	170	170
Voorstellen programma 1	460	760	0	0	505	505	505	505
Geen projectleider bomen	110	110						
Geen aanleg bos op provinciale grond	200	200						
Bomen in landelijk gebied	80	80						
Pilots voedselbossen / agroforestry	120	120						
Geen pilot alternatief verwilderde katten	110	110						
Voedselagenda schrappen	300	300						
Voedselagenda (kaderbrief 2021)		100	100					
Landbouwcoaches	533							
Schrappen programma BISD					750	750	750	750
Structurele aanpak VAB					-300	-300	-300	-300
Invasieve exoten	1260	1260			-500	-500	-500	-500
Structureel maken stikstof aanpak	7320				-2000	-2000	-2000	-2000
Realistisch ambitieniveau NNN	7000					2311	476	842
Subtotaal	17033	2280	100	0	-2050	261	-1574	-1208
verlagen onttrekking reserve	-6100							
verlagen onttrekking reserve	-7000							
Voorstellen programma 2	3933	2280	100	0	-2050	261	-1574	-1208
Sport en bewegen	295	245	245	245				
Provinciaal sportakkoord	100	100						
Stoppen sportbeleid					45	45	45	45
Synergie omgevingsdiensten					200	200	200	200
Voorstellen programma 3	395	345	245	245	245	245	245	245
Lange termijn inzet						1303	292	-4061
Voorstellen programma 4	0	0	0	0	0	1303	292	-4061
Verhogen kapitaallastenplafond						-800	-1600	-2400
Beheer en onderhoud						-750	-750	-750
Voorstellen programma 5	0	0	0	0	0	-1550	-2350	-3150
NHW incidenteel 11 miljoen	1000	1000	1000	1000				
Verlagen eeuwig jong, cultuurhuizen, kunstbende					750	750	750	750
Verlagen inzet cultuurparticipatie					100	100	100	100
Voorstellen programma 7	1000	1000	1000	1000	850	850	850	850
Versterken arbeidsmarkt						-500	-500	-500
Voorstellen programma 8.	0	0	0	0	0	-500	-500	-500
Sociale agenda	200	200						
Sociale agenda en regenboogprovincie	300	300						
Jaarlijkse feedback Utrechters schrappen					50	50	50	50
Staat van Utrecht					200	200	200	200
Verlagen begrotingspost Europa					500	500	500	500
Voorstellen programma 9	500	500	0	0	750	750	750	750
Innovatiebudget directie					600	600	600	600
Algemeen bedrijfsvoeringsbudget					500	500	500	500
Aframen vacatureruimte bedrijfsvoering					1000	1000	1000	1000
Versterken cybersecurity					-500	-500	-500	-500
Voorstellen overhead	0	0	0	0	1600	1600	1600	1600
Verlagen post onvoorzien					1700	1700	1700	1700
Niet verhogen opcenten					-2800	-2800	-2800	-2800
Voorstellen algemene middelen	0	0	0	0	-1100	-1100	-1100	-1100
Saldo begroting	2526	2118	-7347	-7606	76	2593	3587	25
Totaal incidenteel en structureel	2602	4711	-3760	-7581				

Bijlage:

Nieuwe begrotingsbedragen 2022

Bedragen x € 1.000, -

Omschrijving	lasten	baten	saldo	storting	onttrekking	saldo	totaal
1. Ruimtelijke ontwikkeling	17441	175	-17266	0	1700	1700	-15566
2. Landelijk gebied	68527	5184	-63343	405	8223	7818	-55525
3. Bodem, water, milieu	28894	1488	-27406	1108	177	-931	-28337
4. Energietransitie	9379	0	-9379	100	0	-100	-9479
5. Bereikbaarheid I - algemeen	89138	1268	-87870	500	45080	44580	-43290
6. Bereikbaarheid II - openbaar vervoer	166417	27358	-139059	4149	3778	-371	-139430
7. Cultuur en erfgoed	19799	0	-19799	0	1245	1245	-18554
8. Economie	15770	36	-15734	3042	0	-3042	-18776
9. Bestuur	16578	354	-16224	0	0	0	-16224
10. Overzicht overhead	57335	4068	-53267	0	0	0	-53267
Subtotaal	489278	39931	-449347	9304	60203	50899	-398448
Res. Algemene middelen	0	0	0	0	31667	31667	31667
Stelposten	4395	0	-4395	0	0	0	-4395
Algemene dekkingsmiddelen	-584	373194	373778	0	0	0	373778
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Totaal begroting	493089	413125	-79964	9304	91870	82566	2602
Mutatie reserves	9304	91870	82566				
Begroting incl. reserves	502393	504995	2602				

Ontwikkeling Salidreserve

	Begrotingsaldi		Ontwikkeling Salidreserve	
x€1.000	College	Toekomstbegroting	College	Toekomstbegroting
2022	-4486	2602	-4486	2602
2023	-2538	4711	-7024	7313
2024	-3823	-3760	-10847	3553
2025	-2757	-7581	-13604	-4028
Totaal			-13604	-4028

Toelichting:

In 2022 wordt € 4,486 miljoen minder onttrokken aan de saldireserve. Het batig saldo van € 2,602 miljoen wordt aan het eind van het boekjaar bij resultaatbestemming toegevoegd aan de salidireserve.

In 2023 wordt € 2,538 miljoen minder onttrokken, en € 4,711 miljoen wordt aan het eind van het boekjaar bij resultaatbestemming toegevoegd aan de salidireserve.

In 2024 wordt € 0,063 miljoen minder onttrokken.

In 2025 wordt € 4,824 meer onttrokken.

In totaal wordt € 9,576 miljoen minder onttrokken aan de saldireserve. Voor 2024 en 2025 heeft het college de opdracht om voorstellen te doen om te komen tot een sluitende begroting zonder onttrekking aan de saldireserve.

Nawoord

In deze toekomstbegroting maken we andere keuzes dan het college van GS. Keuzes die het mogelijk maken om meer woningen te bouwen, die ruimte geven aan bedrijven en die goede bereikbaarheid van onze regio ook voor de toekomst garandeert. We willen stevig investeren in mobiliteit en energietransitie en dat kán als er scherpe keuzes gemaakt worden.

Utrecht, 3 november 2021

